

batek asko esan ziezagukeen, geuretzat beste inorentzat bai-
no bizikiago.

Egunero berdin, egunero medikuen txosten kontradizio-
tsu berberak entzun beharra! Egunek, gure esperantza berez
ttikia lurperatu nahirik-edo, ez ziguten ezer berririk ekartzen.
Horra nola genbiltzen...

Hil da!

Azkenik, hazilaren 20an ikusi ahal izan genuen bere
heriotzaren berria, letra ezin haundiagoz, arratsaldeko egun-
karietan. Indultoia jadanik gauza segurua zen.

Ba genekien alde zurretik amnistiarik ez zutela emanen,
baina indulto zabal xamarra espero genuen. Adibidez, nik
neuk entzun nion lagun bati, laster Errege bihurtzeko zen
Printzeak, bere aitona baten aurrean aurkitzen ginela esana omen zuela.
Eta Alfonso XIIIak emandakoa hamabi urtetakoa izan zen,
gero! Bakoitzak, bere kondenaaren anauera egiten zituen kal-
kuloak, hura bezain indulto luzeak asmatuz, berari komeni zi-
tzaiotan bezainbat urtetakoak.

Pozak, ordea, ez zigun luzaro iraun, hazilaren 26rarte bai-
no ez. Aurreko egunetik indultoia errealtate zen. Indultoia,
labur bezain penagarri, hiru urtetakoa baizik ez zen. Gainera,
hau guti bailiken, salbuesenez bete zen. "Inor ez da irte-
nen" oihuaz esnatu nintzen goiz hartan. "Terroristak" indul-
toaz kanpo gelditzen zirelarik, ez al ginen denok, terrorista,
azken dekretu-legeak dionez? "1001. judiziokoak ere, Langile
Komisioetako Marcelino Camacho eta abar, ez al dira terrorist-
ta, Langile Komisioak Alderdi Komunistaren beso bat kontsi-
deratzen delarik". "1001.ekoak irtetzen ez baldin badira, nor
aterako da ba?". Honelakoak nork bere buruari galdetzen ziz-
kion.

Indulto honen berri zehatzik jakin bezain laster sortu ziren
protestak han-hemenka. Gizarte-maila guztietatik amnistiaz-
ko eskariak ugalduz eta tinkatuz zihoazen, eta lerro hau idaz-
ten ditudanean ere ez dira bukatu, amnistiaren aldeko oihuek
oraindik gogor baitihardute.

Erantzun orokor honen aurrean, ordea, interpretazio ofi-
ziala nabarmenki desberdina izan dugu, denok dakikegunez.
Terrorismoaren kontrako dekretu-lege famatua ezarri baino
lehen eginiko delituengatik gartzelatu "denok" irtenen ginen,
terrorismoa edo antzeko delituak izan ezik; hura ezarri ondo-
ren, inor ere ez.

Eta holaxe gertatu da. Ideia tinko bat egiteko xedez, zifrak
ozenki mintzo zaizkigu. Kaleratu diren 4000 espetxeratueta-
rik, berrehun ditugu "politikoak"; hots, politiko guztietarik
13%. Zifra larria benetan. Are larriagoa euskal presoan
artean. Gartzelatan geundenen kasik erdia osatzen genuen
seirehun euskal presoan artetik, bakarrik 35ek urratu dugu
kalerako bildea. Nork bere gogoetak egin bitza... zeren euskal
gartzelatu gehienek terrorismozko salapena baitute.

Amnistiaren beharrak ba du gure herrian premia berezia,
euskaldun gazterik franko barruan dagoelarik, beste inongoak
baino ugariago. Bizkitartean, Demokraziarantz abiatu gara
esanen digu Gobernuak. Ulergaitza. Gauza bat nabarmena
dugu: Gobernu berriak ez du sinesgarritasunik ukanen amnis-
tia ematen ez duen artean, Frantzia eta Alemaniaren amnistia
ematen ez duen artean. Eta gauzak hola daudelarik, ez ginate-
ke harritu behar egun hauetako baten beste indultotxoren bat
ematen badute.

Baina argi eta garbi utzi behar dugu AMNISTIA hitzak zer
esan nahi duen: lehenik, osoa, guztientzat izan behar du, pre-
so politikoaren arteko bereizkuntzarik egin gabe; bigarrenik,
Amnistiak aldaketa bat eskatzen du, zeren eta, delitua desa-
ger araztean, eskubide bihurtzen baitu. Amnistia eskaini arte

delitu kontsideratu dizkiguten egintzak legeztatzen ditu, hale-
gia. Argi gera bedi, García Salve eta Camachoren atxilopenak
gogoan ditut eta.

Bukatzeko, presoak nola eta zein egoeratan dauden azal-
du nahi nizueke, baina luzeegia bihurtzen ari zait eta lekua,
berriz, eskasa dugu. Gauza bat soilik adierazi nahi dut.

Askotan entzun dukezue presoak gose greban aritu gare-
la; egia da, baina hura amaitzen denean gaztigurako gelak
datozkigu. Hau da, presoek harma guti dituztelarik, defentsa-
rik gabe aurkitzen direla atakatuak izateko, kalean, ezen ez
libre, gabiltzanon laguntza salbu. Hauze da beren harma
bakarra.

Besterik ez. Ea hasten den urte berri hontan presoan ara-
zoa ebazten dugun; eta, jakina, haien arazoari dagokion irten-
bide bakarra, barnetik ateratzea da.

Josu Cepeda

GERNIKAN BILDU DIRA

Urtarrilaren lauan, igandez, 2.000 bat pertsona bildu zen
Gernikan, Arbolatik ez urruti. Gipuzkoa, Bizkaia eta Arabako
Demokrazia-zko Asanbladetatik edo, etorriak; hain zuzen "A-
samblea Democrática de Euskadi" hementxe sortzeko. Egina
da. Alderdi edo Organizazio bezala, gonbidatuak aparte, hauk
bildu ziren: Euskadiko PC, Partido del Trabajo, CC. OO, Bizkai-
ko USO, PSP.

Hamabost minutuko manifestu bat irakurri zen, euskaraz
eta erdaraz. Euskarazkoa, Espainiako *mass mediak* deus ez
esan arren, Erteuropatik jakin izan dugunez, "Haranburu eus-
kal idazleak" irakurri zuen.

**Gaceta del Norte egunkariak separatistatzat jo du Bilkura. El
Correo Español** delakoarentzako Espainiaren batasunaren
aurka joan da Gernikakoa. Bide hortatik, gainera, muturzale-
keria horregatik, legalitatearen kontra egoteaz aparte, atzera
egin besterik ez omen dugu egiten, benetan erreformak gero-
rako utzi.

Bide beretik doa Fragaren salakuntza. Espreski kondena-
tu du Fraga ministroak Gernikakoa. "Ez edozein eratako terro-
rismoak, ez komunismo internazionalak, ez separatismoak
dute itxaropenik ukaiterik".

Politika kontutan eta dabiltzanek zenbait puntu bereziki
azpimarkatzen dituzte Gernikakoa aztertzerakoan: PCren Bil-
kura izan dela, polizia ez agertzea, Fragaren kondena, Mani-
festuan Nafarroari ematen zaion tratamendu berezia, Ipar
Euskal Herriaren presentziarik eza, etabar.

Joan Larrinaga

DANTZATOKI GOXOA

Igandez ta jai egunez: 6 tatik 10.ra
Astegunez: 7. tatik 10 ra.

SOINU KOADROFONIKOA

AMA & LUR RESTAURANTA